

SZABOLCS

(Telefonsz. az Interurbán hálózatban: 132.)

POLITIKAI LAP.

(Telefonszám a városi forgalomban: 132.)

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 8 korona. Egyes szám 16 fillér.
Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Szerkesztőség: IV. ker., Vasuti-ut 17.

Kiadóhivatal: Iskola-utcza 3.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Választói reform.

Gróf Andrássy Gyula beterjesztette a választói reformról szóló törvénytervezetét, melynek főbb rendelkezéseit a következőkben hozzuk és megjegyezzük, hogy nézeteinket legközelebb mondjuk el róla.

A választói jogosultság és a választhatóság:

Az országgyűlési képviselőválasztáson választói joga van minden férfinak, aki magyar állampolgár, életének 24. évét betöltötte, állandó lakással bír.

A választói jogosultsághoz kívánt állandó lakással bír az, akinek legalább egy év óta ugyanabban a községben, saját házában vagy szolgálomkép, vagy legalább 2 heti felmondás mellett bérben, vagy illetmény fejében önálló lakása van.

Aki állami, törvényhatósági, vagy községi alkalmazott, valamely közintézetnek, nyilvános számadásra kötelezett vállalatnak vagy egyletnek alkalmazottja, vagy tényleg működő lelkész.

Akinek akár egyedül, akár a vele közös háztartásban élő feleséggel és kiskorú törvényes gyermekekkel együtt olyan birtoka van, amely az általános jövedelmi pótladó hozzászámítása nélkül,

ugyanabban a községben legalább évi száz korona egyenes állami adóval volt megróva.

Aki a királytól, a kormánytól, vagy a közös miniszterek valamelyikétől nyert kinevezés vagy megbízás alapján a magyar szent korona országainak területén kívül teljesít közszolgálatot.

A választói jogosultsággal összehárthatatlan közszolgálatban az áll, aki a fegyveres erőnek, a csendőrségnek szolgálatban álló tisztje, lelkésze, rangosztályba nem sorozott havidíjasa és a legénység tagja.

az állami, törvényhatósági vagy községi rendőrség legénységének tagja.

A választói jogosultságból ki van zárva az:

akinek kiskorúsága meg van hosszabítva; aki elmebeteg, gyengeelméjű, vagy magát jelekkel megértetni nem tudó siketnéma; aki csőd alatt áll, vagy tékozlás miatt jogerősen gondnokság alá van helyezve;

aki közjótékonyságban vagy közsegélyben részesül, illetőleg abban részesült és attól a naptól, melyen a részesülés megszűnt, egy év még el nem telt;

aki nyilvános helyen botrányt okozó részegség miatt két éven belül legalább két ízben jogerősen el volt ítélve és az

utolsó büntetés kiállításától vagy elévülésétől számított egy év még el nem telt; akinek választói joga az országgyűlési képviselőválasztások érvényessége felett ítélő bíróság határozatával fel van függesztve;

aki büntett vagy vétség miatt szabadságvesztés-büntetésre van ítélve, az ítélet jogerőre emelkedéséről a kiszabott büntetés kiállításáig vagy elévüléséig;

aki nyereségvágyból elkövetett vagy állam ellen irányuló vagy az 1878: V. t.-cz. 172. szakaszának második bekezdésébe vagy a kivándorlásról szóló t.-cikkbe ütköző büntett vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt ítélve, a kiszabott büntetés kiállításától vagy elévülésétől számított öt év alatt;

aki politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére van jogerősen ítélve, az ítéletben megállapított idő alatt.

5. §. A választókról névjegyzéket kell készíteni. (Negyedik Fejezet.)

Választói jogát csak az a választó gyakorolhatja, aki a névjegyzékbe fel van véve.

Keitős szavazata van annak a választónak:

aki a középiskolának négy alsó osztályát, sikeresen elvégezte; vagy akinek

T Á R C A.**A hazafias dalok.**

Hazafias dalokat írni
Manapság hálátlan dolog,
Elvéve akad olvasótok
Szegény hazafias dalok!

Olyant, aki ma verset olvas,
Csak szerelmes vers érdekel...
Ilyen fenében mult ki Róma
S hazánk is egyszer így vesz el.

A kényelem, a kény, a mámor,
Ugy elpuhit szegény hazám,
Ahogy már most is elpuhitott,
Nagy álmaidnak tavaszán!

Nincs az a hazafias téma
Mely elragadná lelkedet,
A költő csak a szerelemmel
Szerez magának hírnevet.

A nagy idők emlegetése,
Alighogy egy-kettőt hevit,
A hon sorsán sopánkodóra
A magyar rá se hederít.

Csak él és keresi a mámort,
Mint aki világvégre vár,
És nem törődik a jövővel
A csókok csattanásánál.

Szeret és iszik ez az ország,
S ki közben hazát emleget:
Különcz, bolond, idealista,
Vagy ennél még rosszabb lehet.

Szeress, igyál csak boldog ország,
Hisz ősi természeted az:
Amíg egy csepp van a kehelyben
Nem hat meg semmi bus panasz!

Csak amikor temetni visznek,
Csak akkor mozdul a karod...
... Divatja mult laptöltelékek,
Szegény — hazafias dalok!

Dézsi Sándor.

A nemzetközi segédnyelv kulturális és nemzeti szempontból.

— A „Szabolcs” számára írott cikk. —

Már a régi rómaiaknál is tanálunk nyomokat, amelyek arra engednek követke-

zetni, hogy a szellemi érintkezés nehézségei már akkor is akadályokat gördítettek a dolgozó emberiség útjába.

Jóllehet ezen primitív törekvés inkább öntudatlanul keresett egy bizonyos, az érintkezést megkönnyítő nyelvi kompromisszumot; mint inkább egy tökéletes, kialakult, a praktikus követelményeknek megfelelő érintkező nyelvet. E jelenség különben még manapság is fellelhető Afrika különböző nyelvű néger törzsei között.

Ezt Semaire belga tábornok írja és említi meg egy utolírásában.

Világos tehát, hogy az emberiség kulturális történetében nevezetes szerepet játszik a segédnyelv. Az erre való törekvések pedig a kultúra fejlődésével együtt tökéletesültek.

Igy lett az ókorban az instinktiv, bizonytalan keresgélésből a XV. század végén és a XVI. század elején öntudatos törekvés. Ez időbe esik ugyanis az első nyom Rajmundus Lullus fellépésével; kit mint ördögöset kivégeztek s iratait megsemmisítették. A feljegyzések csupán csak annyit említenek meg, hogy Lullus műnyelvet alkotott. A későbbi uttorok között egész sorát találjuk a világhírű tudósoknak. Leibniz, Descartes, Grimm, Nodier, Condillac, Mü-

Eisler Károly divatáruházában Nyiregyházaán

rendkívüli nagy választékban érkeztek meg az újdonságok ugymint:

kalapok, cipők, nyakkendők, kocsitakarók, vállkendők, harisnyák, fehérneműek, kézimunkák, ruhadiszek, parfümök stb. Telefon 114.

olyan állása van vagy volt akinek olyan foglalkozása van, vagy volt, amelyhez a törvény értelmében legalább az 1. pont alatt említett valamelyik iskola megfelelő osztályának, elvégzése szükséges; aki életének 32. évét betöltötte, összes tényleges és tartalékos katonai szolgálati kötelezettségének eleget tett; aki föld-, ház-, bányá-, tőkekamat- és járadékadó fejében egy-egy adónemből akár egyedül, akár föld-, ház- és bányaadónál a vele közösháztartásban élő feleség és kiskorú törvényes gyermekek ugyanilyen adójának hozzászámításával legalább évi husz korona egyenes állami adóval volt megróva;

aki mint munkaadó legalább öt év óta, legalább egy, tizenhat éven felüli férfiszemélyt fizetés mellett alkalmaz; vagy aki legalább öt év óta ugyanazon munkaadónál fizetés mellett van alkalmazva és a választói névjegyzékbe az e három évet megelőző naptári évben a 6. pont alapján már kettős szavazattal volt felvéve; végül

egszersmindenkorra kettős szavazata van annak, aki a 6. pontban említett minőségben ugyanazon munkaadónál fizetés (bér) mellett legalább nyolc évben át van alkalmazva.

Hármas szavazata van annak a közvetlen-választónak: akinek legalább középiskolai képesítése van, aki akár egyedül akár felesége és törvényes gyermek föld-, ház- és bányaadójának hozzászámításával, évi száz korona egyenes állami adóval volt megróva.

A vármegyei alkalmazottak vármegyei pót- és utadó mentességéről.

(S. M.) Egy régóta huzódó visszás állapotot szüntetett meg a m. kir. belügyminis-

ter a 99141/908. sz. körrendeletével, melyet valamennyi törvényhatóságához intézett, melyben kimondta, hogy a vármegyei alkalmazottak miként az állami alkalmazottak, a vármegyei pótadó és vármegyei utadó fizetési kötelezettsége alól fel vannak mentve.

Ezen rendeletével az egyes vármegyékben fennállott téves gyakorlatot és a m. kir. közigazg. bíróság által is nem egyszer vitatott kérdést döntött el végérvényesen. Minden vármegyei alkalmazott ezentúl fel van mentve az említett pótadók fizetési kötelezettsége alól; magától értendő, hogy a kérdéses mentesség csakis az illető alkalmazott hivatali fizetése utáni pótadókra vonatkozik.

A körrendelet visszaható erővel bír, a mennyiben jogot ad az 1904. év óta befizetett pótadók visszafizetésére. De ezen visszakövetelési jog csak három évre visszamenőleg érvényes, a mennyiben a törvény a tévesen vagy bármely címen befizetett adók visszakövetelési jogát három évre visszamenőleg állapítja meg.

A kik tehát a befizetett vármegyei pót- és utadót vissza akarják követelni, kérvényeiket az alispánhoz nyújtják be, ki ezen pótadók visszafizetését elrendeli.

Telefon 93.

Kályha fűtésre a legjobb barnaszén mázsánként pontosan kimérve, házhoz szállítva

2korona

és minden másfajta szenek jutányos áron.

I-ső rendű nagyváradi mész jutányos áron, kocsinként ár- engedménnyel kaphatók

Kohn Jeremiás

szén és mészraktárában,

Kállai-u 1. — Viz-u. 20.

ler Miksa. Nálunk tapolcafői Kalmár Gábor (1771) a híres nyelvész, aki legelső sorban állapította meg a finn-magyar rokonságot. Gáti István (1780) az első magyar stenografus, Bólyai Farkas a világhírű magyar filozófus, Bobula magyar stenografus és pasigrafista, továbbá Fazekas József és a konstantinápolyi névtelen, akik mint Réthy és Kovács házy bebizonyították, hogy a francia génius, a német alaposság és az angol prakticitás mintegy 200—300 kísérlete közt a magyar szellem is méltóképen állja meg a helyét a szellemi közeledés a titáni küzdelmében.

A tudományos világ a nyolcvanas években pálcát tört a nemzetközi kisegítő nyelv kivihetősége fölött; mert a volapük óriási kudarcra igazolni látszott a filologusok orthodox kontervativismusát; de a jövő megdöntötte a tévhitet s az Esperantó diadalmas térhódítása a társadalom minden rétegében realizálta ezen ideát s megvalósította az álmot.

Hogy megérthessük, hogy mily késhegyig menő küzdelmet vittak tollal és szóval, íróasztal és katedra mellett; ennek illusztrálására szolgáljanak a következők:

Amint említettem a Volapük kavarta fel és idézte elő a döntő küzdelmet. Lullus óta bár minden év meghozta a maga műnyelvét; még sem prosperálhatott komo-

lyabban egy sem, tulságos primitív volt a kivitel.

Az emberek még nem voltak tisztában azokkal a követelményekkel, melyekkel a jövő kisegítő nyelvének bírnia kell. Itt is volt tehát határozott evolúció.

Általában három irány küzdött egymással. Az egyik iskola követői a klasszikus latin nyelvet óhajtották alapul venni s ezen furtak-faragtak, ragasztottak-téptek. Az eredmény természetesen torzszülött lett, a melytől undorral fordult el ugy a laikus közönség, a melynek tulságos idegen volt; mint a tudomány emberei, akik csupán Horacius nyelvének profán kezekkel való megszenteltetését látták.

A latinisták legfőbb érve az volt, hogy a latin nyelv alapján véve a középkorban már mint nemzetközi nyelv szerepelt. Hivatkoztak a törvényhozásra a tudományos vitákra és művekre a levelezésekre s a királyi udvarokra, amelyeknek nyelve a latin volt. Ez igaz, de éppen ezen állítás hordozza magában a cáfolatot. Mert ha a latin nyelv minden okból meg felelt volna a követelményeknek, ugy megmaradt volna továbbra is ebben a szerepben. De tudjuk a reneszansz keltette kultusz mozgalomnak volt egy mellékhatása is. Öntudatra ébresztette a nemzetit érzést, a faji kulturát. A nemzetek öntudatra ébredtek s megkezdődtek széltségben.

A nemzeti érzés értéke.

Heidelberg november hó.

(F. E.) Fájdalom megdönthetetlen tény, hogy a nemzeti érzés nálunk Magyarországon nagyon hanyatlik. Pedig ezzel hanyatlik maga a nemzet is, mert a nemzeti érzés értéke felér a nemzet létével. Nemzeti érzés nélkül nincs nemzeti fejlődés s nincs nemzeti erő. Fejlődés és nemzeti erő a nemzeti érzésben birja forrását.

Hogy az ugy van, azt a világtörténet is napnál fényesebben bizonyítja. Tanulságul csak három nemzetet kívánok felhozni: a régi görögöket, a modern germánokat és angolokat. Erdemes történetük tanulságát hasznunkra fordítani.

A görögök, miután országukat s jóni és aegai tengerek határolják, természetszerűleg arra lettek volna utalva, hogy kised országuk területén tömörüljenek. Ellenkezőleg történt, mert ami szétterjeszkedésüknek sorompóul kellett volna szolgálnia, inkább szétterjedésük eszköze lett. A tenger nem szoritotta őket a peleponnesusi és áttikai területre, hanem szétvitte őket mindenfelé, az aegai és jóniai szigetvilágra, az Adria többi szigetségére, Kisázsziába és Délitáliába. Ily szétoszlás könnyen erejük felbomlására és politikai hatalmuk megsemmisülésére vezethetett, de nem vezetett, mert a szétszórtakat összetartotta a területi elkülönözöttség dacára is az erős nemzeti érzés. Nemzeti érzésünknek a közös szeretet tudata, a közös nyelv ismerete, a jósdák és vallási rustitutiók tisztelete, a versenyjátékok cultivallása volt a forrása. Ezek által minden görög görögnek érezte magát, s valamennyien politikai versengéseik és sokszoros házi perpatvaruk dacára is egyesek voltak a közös nemzeti cél fenntartásában és védelmében.

Nagyban ugyanezt mutatja a germán-ság története is. Hajlandók az egymásközi civakodásra nemzetiségük nagysága dacára is nem egyszer vajmi szomorú szerepet játszottak a politikai küzdelmek terén. I. Napoleon e nagy nemzetet földig alázta, mely megalázás a ma első rangú európai hatalom szégyenteljes korszakát teszi. Hiányzott az egyes törzsekben a nemzeti érzés, mi az összességet lehetetlené tette nemcsak Napoleonnal, de nálunknál más nemzetekkel szem-

hosszában a nemzeti eszmék iránti küzdelmek. A latin nyelv pedig lassanként leszorult arról a poleról, ahová ez a törekvés emelte; amely később onnan le is taszította. Belátták, hogy a latin nyelv valóságos hátránya a nemzeti kulturának, mert egyenesen megfekélyezi a nemzeti nyelvet. Azt hiszem mindnyájan tudjuk, hogy nyelvünk mennyire tele van latin elemekkel. A másik ok volt, hogy a latin nyelv holt nyelv lévén, nem tartott lépést a kulturával.

Uj fogalmak keletkeztek. Az emberiség szellemi látóköre bővült s a latin nyelv mindezekre nem volt berendezve. Hézagok támadtak, a melyek bővültek s mint mondom végül ledöntötték a klasszikus idők eme impozáns bálványát, mert cserépből volt a lába.

Hozzá járult mind ezekhez még azon körülmény, hogy a latin nyelv igen nehéz lévén, megtanulásához rengeteg idő — drága idő volt szükséges. Ezeken a hibákon ohajtottak a latinisták javítani, de munkájuk inkább bírálati szempontból esztetikai rombolás volt, mint praktikus reformálás.

Nevezetesebb latinisták voltak: Eichorn a „Bamberger Mathódjával.” Humler János „Mundolingvajával,” Dr. Rosa egyetemi tanár „Norlatin“-jával, Dr. G. Peaus mathematikus „Novilatin“-jával, Frölich Károly bécsi nevelő „Reformlatin“-jával.

Szörme

BOÁK és
MUFFOK

= a legfinomabb kivitelig =
jutányos áron
kaphatók

KOHN IGNÁTZ
női férfi divat és rövidáru üzletében.
Telefon 129. Telefon 129.

ben is. De amint a nemzeti érzés bennük újból felébredt, amint őket *Bismarck* ereje a nemzeti érzésben egyesítette, dicsőséges szerepre váltak alkalmasokká. Páratlan erővel legyőzik a mindég győztes Franciaországot s lesznek 1870 óta Európa egyik legjelentékenyebb feltételező nagy hatalmává. A délnémet gyűlöli az északnémetet, a porosz kicsinybe veszi déli fajrokonát, de ezek az ellentétek legott kisimulnak, amint a haza veszélyben forog. A nemzeti érzés vassá és acéllá forrasztja őket össze és nem hiszem, hogy következéshessenek valamikor újból oly idők, mikor a germán fajjal valaki packázni merészeljen. Ki ne emlékezne a négy hónappal ezelőtti revali találkozóra és a Vilmos császár büszke mondására: „*Sie sollen nur kommen!*” Lám, hogy szétbontották a revali találkozókat a büszke kardosörgetésre, pedig Revalban nem I. Péter, I. Ferdinánd és Nikita tanácskoztak, hanem a minden oroszok cára és VII. Eduard és Felieres ur! Fennállításukat és vezérszerepüket a nemzeti érzés biztosítja.

Mikor a szerencsétlen bur háború kitört, mely véget vetett két erősen fejlődő délafrikai köztársaság önállóságnak, az angol hadsereg egyedül állott a küzdő téren. S bár kezdetben óriási vereségeket szenvedett a nemzeti érzés utóbb fölülkerekedett a viszonyok mostohaságán. A legyőzött győzövé lesz, nem csupán azért mint sokan gondolják, mert a pénz hatalma, a pénzügyi erőforrások bősége állott rendelkezésére, hanem mert a nemzeti érzés a veszedelem fölé emelte a megalázottakat. Nemcsak maga az angol jutott a nemzeti érzés által bizalomhoz és kitartáshoz, hanem bizalmat és kitartást tudott vele a gyarmatok népeiben is felébreszteni. A nemzeti érzés fejt meg Angliának a politikában és a csatatéren kivívott végeredményeit.

És akinek még ezek a példák nem eléggé ösztönzők az emlékezzen a orosz-japán háborúra. Egy kép az eleven jelenből. Jagán! — ez az élő szobormű mintegy örök tanuságnak van a nagy világon föllállítva. A talpazaton ezer meg ezer síró és kacagó, diadalt zúgó és vereséget panaszló, lobogó zászlót lengető s törött kardok fölé boruló alak — s fölöttük állanak a küzködő hősök, hazájukért rajongó férfiak, halálraváró gyermekek és asszott arcú vének.

... Az volt a diadal, az volt a győ-

zelem: a nemzeti érzés diadala és győzedelem!

Ezek a példák tehát eléggé ösztönzők lehetnek arra, hogy mi magyarok a nemzeti lételünk biztosítékát a nemzeti érzés ébrentartásában keressük. *Történelmi multunkban* kell keresni az ideálokat, melyek a nemzeti érzés felkeltésére s ébrentartására alkalmasak. A jelen, melyben a függetlenségi eszme renegátjai és a szabadelviség keresztrefeszítői vannak „felül” sajnos, nem szolgálhat példával. Idegen istenek és hamis bálványok oltárain ne áldozunk! A hivalkodó léhaság, a munkaszeretet és kötelesség érzés fokozódó hiánya, a cosmopolitizmus felé való tartás komoly veszedelmek, melyek nemcsak de nemzeti fennállásunkat is fenyegetik. Ezért sohase feledjük, hogy a csekély számú ellenséget a nemzeti érzés élénksége tette az évilág legkiválóbb nemzetévé, melyen a perzsák százezreinek hatalma is megtört. Soha se feledjük, hogy a mai Németország és Anglia a nemzeti érzésünknek köszönhetik azt a colossális nagyságot, melyet az európai közélet terén képviselnek!

Az elefántta felfujt szunyog.

Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város között megint fellobbant a visszavonás lángja. Legalább két helybell lapnak az elmúlt hét elején megjelent cikkeiből erre lehet következtetni.

Mint hogy mind a két közlemény szembeötlő egyértelműséggel és egyoldalúsággal tárgyalta a kérdést, kötelességünknek ismerjük magat a száraz tényállást megismertetni olvasóinkkal, a nélkül, hogy a kérdés érdemére vonatkozó vélemény nyilvánításunkkal, esetleg még jobban elmérgesítenénk az ügyet, amelynek tüzeire laptársaink amúgy is elég olajat öntöttek.

Nyiregyháza város tudvalevőleg közeletvámszedési jogot nyert a vasuti állomásra érkezett és az ott feladott árukra. Időközben megépült a vásárosnaményi és a dombrádi vasut. Mind a kettőnek külön állomása is létesült.

Ezeknek a vasutaknak a megnyitása óta a városnál azt észlelték, hogy a közeletvám bevétel csökkent. Azon egyszerű oknál fogva mert a közeletvámjogi jog az új állomásokra nem terjed ki s az élmesebb keres-

kedők áruikat a nagyvasuton a vásártéri állomásra küldették ahonnan azokat közeletvám nélkül szállíthatták be a városba.

A város akkor folyamodott, hogy a vámszedési jog a két új vasuti állomásra is terjesztessék ki. A kereskedelmi miniszter belátta a város kérésének jogosultságát. Meg is akarta adni az engedélyt, de előbb azt kívánta, hogy a vám sorompók kijebb helyeztessenek, tul az állomásokon, nehogy az árukat szállító fogatok után is vámot szedjenek és így kétszeres vámolás esetei forduljanak elő.

A város akkor Szabolcsvármegyéhez folyamodott az iránt, engedné meg, hogy a kállói uton a vámház a vasuti keresztezésen tulra helyeztessék vállaiván egyuttal az ekként a sorompón belülré kerülő 250 méter hosszú utrészt fentartását.

A vármegye erre kijelentette, hogy a város kérését csak abban az esetben teljesíti, ha a város megtéríti a 250 méter hosszú utrészt építési költségeit, kerek összegben 3000 koronát. Ez ellen a város felebbezett. A kereskedelmi miniszter a felebbezésnek helyett adott és a kérdés újabb megfontolására hívta fel a vármegyét, figyelmeztetvén, hogy a város kezelésébe menő utrészt továbbra is törvényhatósági ut marad, a város csak a fentartását, és így csak terheit veszi át nincs tehát alapja annak, hogy a vármegye az ut építési tőkét kívánja a várostól.

Ekkor a vármegye azt határozta, hogy az ut építési költség tőkét helyett megelegszik azzal, ha a város ennek a tőkének 5 százalékos kamatait fizeti a vármegyének mindaddig, mig azt az utrészt a város kezeli.

Ez ellen a város megint felebbezett. A miniszter megint feloldotta a vármegye határozatát s kifejtette, hogy a vármegye határozata jogalappal sem bir, nem is méltányos, mert hiszen a kérdéses utrészt eddig sem jövedelmezett a vármegyének semmit, csak kiadásai voltak reá a fentartással, most ezektől a kiadásoktól is menekül.

Erre a vármegye törvényhatósági bizottsága októberi rendes közgyűlésén azt határozta, hogy a kérdéses utrészt a város kezelésébe nem engedi át, a város kérését nem teljesíti.

Ez ellen a határozat ellen a város részéről megint felebbezés adatott be. A felebbezés egyebek között rámutatott arra is,

Ezzel azt hiszem lezárhatjuk az első iskola követőinek aktáit. A második iskola hívei teljesen filozofiai bázison akarták megalkotni a nemzetközi nyelvet.

Ezen iskola hívei között találjuk az előbb említett világhírű tudósokat. E szisztemák váza a következő. Csoportosítani a fogalmakat s lehetőleg redukálni azok számát. Keresni a fogalmak közti logikai összefüggést és a fogalmak a gondolatok hallható és látható megrögzítését; tehát a beszédet és az írást a legegyszerűbb elemekből összeállítani. Teóriában ez kitünőnek látszik, de a kivitelben, a praktikus életben hajótörést szenvedett minden kísérlet.

A legelső filozofiai nyelvet Hermann Hugó alkotta, őt követték Delgarno, Willius és még vagy százan. Ide sorolható Kalmár is, aki zseniális dolgokat produkált. Figyelemre méltók gondolatimei. Beutazta Angol, Német és Olaszországot. Alapított egyesületeket, tartott felolvasásokat és irt könyvet, amely három nyelven, latinul, olaszul, németül jelent meg. Látható tehát Kalmárral nemzetünk mily fényes szerepet játszott akkor, amikor a mozgalom csak a dolgozószobák szűk határába szorított.

Nevezetesebb szisztemákat alkottak: Sudre Ferenc 1661-ben aki megalkotta a „Dolresolt.” E nyelv a hét alaphangból van összetéve (Do, re, mi, fa, sol, la, si). Lehet

ezen nyelvet továbbá hangszerrel, ecsettel és a hét alapszínnel, jelekkel, mimikával és reflektorral beszélni. Ide tartozik még Hilbe Ferdinánd „Zaklensprache”-ja és Paics Mózes szisztemája.

Mind kettő az arab számok kombinációjával, variációjával véli megoldani a segéd nyelv kérdését.

Mivel ezen szisztemák hijával voltak prakticitásnak, itt is csak sikertelenségről számolunk be.

A harmadik iskola követői már tanultak egyet-mást s belátták, hogy a segéd nyelvnek olyan sajátossággal kell birnia, a mely alkalmassá teszi a praktikus életben való használatra, amely könnyűvé teszi a megtanulásra és széppé a költészetre.

Ezen iskola szisztemáit már határozott öntudatosság jellemzi.

Alapjuk a szótevők internacionálismusa és a nyelvtan egyszerűsége. Itt már mutatkoztak némi sikerek is. A volapük is ebből az iskolából került ki s rövid idő alatt az egész világon ismerték és megakarták tanulni. De mivel a volapüknek óriási hibája volt az, hogy a szótár teljesen rossz alapon készült, körülbelül 20000—30000 olyan szót kellett megtanulni, amelyeknél a nyelvnek külön gimnasztikához kellett szoknia, hogy a volapük koakofoniájával megbirkózhassék. E miatt bukott meg a volapük és a

miatt hangoztatta a tudósoknak maradi része, hogy a nemzetközi nyelv kérdése utópia.

Keressük meg azokat az előnyöket, a melyeket ezen segédnyelv elterjedése által nyújt az emberiségnek.

A szellemi érintkezés alapján véve az a processus, amelyet a gyémántnál úgy jelzünk, hogy saját porával csiszolódik. És éppen ennek a csiszolódásnak, ennek a szellemi érintkezésnek a megkönnyítésére a koszmogloffistákon kívül senki sem akart előnyére válni. Méltán kiált fel Louis de Conturat francia filozofus a „Pour la langue Universelle” című röpiratában, hogy a testet közelebb hozták egymáshoz, de a szellemi közeledés érdekében semmit sem tettek. Valóban a gőz és villány megszüntette a távolságot, a természeti erők már az ember rabszolgái, rövid idő kérdése, hogy az ember a lég ura is legyen; de mit ér mind ez, ha művelt emberek milliói nem értik meg egymást.

A kínai falak ledőltek már, de áll még Babilon tornya s szellemi tekintetben a nehézségek hegyláncolatai állják útját a kultúra haladásának. Egyik merész filozofusunk írja, hogy kis nemzet fiának születni születési hiba, öröklött terheltég. Hiába láng ész valaki, hiába fedezett fel új utakat, hiába kutat, ha nem képes munkájának gyümölcsét legalább három négy nyelven kiadni,

— Szörmeboák — Kézimunkák —

Blousok. Férfi és női fehérneműek

nagy választékban érkeztek

S T E R N S Á N D O R

uri- és női divat, kézimunka üzletében Nyiregyházán,

oooooo Pazonyi-utca 2. oooooo

hogy minő különös színben tűnik fel a vármegyének ebben a kérdésben tanúsított magatartása akkor, mikor a város a vármegyével szemben közgyűlési termének átengedésével ez év elején is előzékenységet tanúsított, ellenben a vármegye a város által átengedett helyiségben hozott határozatával olyan merev álláspontra helyezkedik.

Ez a száraz tényállás. Ezt a szunyogot fújták fel elefánttá a laplátsáinkban megjelent közlemények. Nevezetesen azt, hogy a felebbezés reá mutat arra, hogy míg a város a vármegyével szemben előzékenységet tanúsít, addig a város a vármegye részéről ebben a kérdésben a miniszter két ízbeni felvilágosítása után is ellenkező elbánásban részesül.

Az egész tényállás ismeretes elfogulatlan és higgadt elbírálása után lehetetlenség be nem látni azt, hogy a felebbezés, ha elevenre talált is, nem lépte túl sem a tárgyalagosság, sem az illendőség határait. S ha Nyiregyháza város önállósítási törekvése nem volna napirenden, alig ha jutottak volna laplátsáink abba a helyzetbe és arra a gondolatra, hogy olyan szempontból és olyan kommentárokkal tárgyalják ezt a dolgot.

Egyébiránt a vármegye alispánja, mielőtt a város felebbezését a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztette volna, kérdést intézett a város képviselőtestületéhez annak kijelentése iránt, hogy a felebbezésben foglaltak nem azt jelentik-e, hogy a város a közgyűlési termét nem hajlandó továbbra is ingyenesen átengedni a vármegye közgyűlései számára?

A képviselőtestület tegnap délután tárgyalta az alispán felhívását s a felebbezés kellő időben történt beadását tudomásul vévén, egyhangulag kijelentette, hogy minthé eddig, úgy ezután is a legnagyobb készséggel átengedi a vármegye közgyűlései számára a városháza helyiségeit.

Remélhetőleg ezzel véget ér a hirtelen fellobbant kölcsönös félreértés lángja és ha mesterségesen fel nem szitják, mihamar ismét a rendes kerékvágásba terelődnek a dolgok a vármegye és a város között.

Pénteki levél.

Szegény ember.

Tölem telhetőleg szépen, és igen nagy tisztelettel fölkérem az összes, bárminéven nevezendő jótékonyági egyesületeket, ember-

barátokat és asztaltársaságokat: mutassanak nekem egy szegény embert.

Nem kérek sokat. Egyet csak. Egy valóságos, pénztelen, szűkölködő, igaz szegény embert. Akinek tényleg nincsen kenyeré, nincsen hajléka, nincsen ruhája, és — bevallja ezt. És óhajt, kíván, a maga igyekezetével is segíteni ezen.

Nem akarom felruházni. Nem akarom meleg étellel és menedékhelytel felruházni. Ohó, nem. Ahoz rossz vagyok én. Űző nagygon, és gyűlölöm a szegény embert. Azt a sok, száz, ezer, élőködő, utálatos szegény embert. Akiknek hálarebégéséről és ömáguokról oly gyönyörűen emlékeztetnek meg időszakonként holmi felruházások keretében jóságos öreg urakból álló asztaltársaságok.

Nem. Én olybavéném, mint az orvostanárak a tengeri nyulat. Szeretnék rajta kísérletezni, szeretném beoltani a gazdagság csálhatatlan szörumával. Ezt, a jótékonykodásokkal kelletlenül jobban agyon boldogított szegény embert. Megpróbálnám, vajjon fog-e rajtuk, a kimondott, bevallott, segélyezett, szegényeken a szegénység egyetlen gyógyszere: a munka.

Régen kereselem már őket, a — nem pénzbeli, egyéb — szükség lámpásával. Nem olyan dologra, amit nekem talán derogálna elvégezni. Olyant nem ismerek. Csak, amit nem győzők. Amire hiába kívánnám a nap huszonnégy óráját huszonötre kihuzni: nem lehet. Ennek az utolérhetetlen huszonötödik órának aprólékos, semmiképpen sem emberfeletti munkájának elvégzésére szeretnék embert kapni, pénzemért.

Az utcaölyköt, akit egynéhány garasért ide vagy amoda elfuttathassak. A taligást, a ki sziveskedjék földadni a máhámát a vasutra, mert én nem tölthetem ott az időt, mert az én időm drága. Hát aki sziveskednék az én megtakarított munkaidőm árának — mondjuk — feleért várni a mázsálónál helyettem. Napszámosembert, akivel elsöpörtessenem a járdáról a havat.

Mind Ezek; nincsenek.

Csak: koldusok. Segélyezettek, segélyre szoruló, segélyt könyörülők és segélyt követelők. Akiket fölruháznak asztaltársaságok, akik testületeknek, hatóságoknak és uton járó népnek rágják a fülét, könyöradományért. Akiktől nem vagyok szabad odahaza, akik bezörgöttek az utcaajtón, bejönnek piszkos, sáros ruhájukkal a szobámba s kikövetelik tőlem az ő adójukat.

S ezek: a kimondott szegények. Akiket

segíteni kötelességem nekem, neked és neki és mindenkinek, akinek pénze van. Összes és elég és megfelelőbbé tehető indok: mert azok kérnek, és mert nekem van.

Miért van nekem, és hogy ugyanazért nekik is lehetne: azt nem keresik ezek a kimondott, kényeztetett, dédelgetett szegények. És nem is igyekeznek fordítani rajta. Minek? Kényelmesebb sokkal az a lustaságos élet, a könyörületesség szárnyai alatt.

Nem vagyok tagja semmiféle jótékony egyesületnek. Nem elvből. Nekem nincsenek elveim. Csak: mert gyűlölöm a jótékonyaságra utazókat. Az épkézláb szegény embert.

De ha alakulna olyan egyesület, amelyik a dologtalan szegényt, az éptestű koldusokat dologra kényszerítene: annak tagja lennék. Szívesen. S boldog gyönyörűséggel tudnám szorítani valamennyit az élet egyedüli erejéhez: a munkához.

Kölföldi utamról visszatérve, a n. é. község szives tudomására hozom, hogy a már 20 év óta fenálló

fogorvosi és fogtechnikai

mütermemet megnagyobbítottam és a modern technika minden kellékeivel felszereltem.

Készítek: arany-, ezüst-, porcellán és cement fogtöméseket. Ugy egyes fogak-, mint fogsorokat kautschuk- és aranylemezen, csapfogakat, platina- és aranykoronát, valamint mindennemű komplikált korona és hidmunkát (szájpadlás nélküli fogakat) mely munkálatok pontos, tartós és gyors kiviteléért teljesen szavatolok.

Foghuzás érzéktelenítő szerekekkel (Injektivál).

Rendelés egész napon át. Telefon szám 41.

Nyiregyházán 1908. évi október hó.

Tisztelettel:

Dr. Laufer Miksa

fogorvos, Orosi-utca 1. szám.

bizony az ő pusztultával elkallódik minden amit alkott. Igen gyakori eset, hogy valakit néhány száz év múltán fedeznek csak fel, miután az örök enyészet jeltelen sírjában porait már motamorfizálta.

Vagy vegyük csak például a dolgok fordítottját. Mennyit produkálnak más nemzetek lánglelkű fiai. Mikor szerez róluk tudomást az egész világ? A kongresszusok arra valóknak, hogy ott bár szűkebb mederben folyék le az a bizonyos szellemi csiszolódás. Mindenki oda vinné legjavát munkájának, elvinné onnan a legjavát másokéna s így a kölcsönös csiszolódás révén mind fényesebben ragyogna a kultura gyémántja.

De mit látunk?

A kongresszus épületén tarka zászlókat, miket negédesen lenget a szél s bent a teremben inkább poliglottok, mint szakemberek ülnek s lelkesen tapsolnak egymás meg nem értett beszédeire. E nehézségeken egy csapásra segített a legmodernebb érintkező nyelv az Esperantó. Alig husz esztendeje, hogy az Esperantót Varsóban 1887-ben világgá bocsájtotta feltalálója Zamenhof Lázár dr. ottani híres szemorvos s máris diadalmas elterjedése hirdeti létjogosultságát.

Manapság már több mint 12 millió hive van az Esperantónak.

Körülbelül 280 havi folyó irat és több ezer egyesület jelzik e gyors és rendkívüli elterjedést. Az esperantó már számot tevő nyelv és több ezernyi kötetnyi irodalma helyet szorít neki az élő kulturnyelvek sorában. Több világhírű könyvkiadó vállalat, így a párisi Hachette A. Co. évi katalógusában külön és terjedelmes rovatot találunk az esperantó részére. Számos külföldi tekintélyes ipar és kereskedelmi kamara vette fel hivatalos érintkező nyelvvé s eddig 38 kongresszus fogadta el vita nyelvvé. Az esperantó dicsekedhetik már egy tudományos folyóirattal is, a melyben igen fényes nevek találhatók munkatársként, mint Begueret, Forster, Borthelot, D' Arsonvet, Baudoin de Courténay, Forel Agoston, Mezey stb. Az uralkodók közül Lipót belga király kinek egyenes parancsára a belga katonai iskolákban kötelező az esperantó tanítása.

A román királyné az általa alapított vakok intézetében vezette be a nyelvet. — Hakon dán trónörökös és az angol uralkodóház több tagja lelkes esperantista.

Maga a nyelv végtelen egyszerű és könnyű, úgy hogy 2—3 hét alatt mindenki megtanulhatja.

A szókincs 1200 szóból áll, amelyet mindenki által ismert internacionális kifejezésekkel jelölnek, mint pl. Automobil, bicikli, violin, pantalon, blus stb. A nyelvtan egy levelező lapra kényelmesen ráfér és ment minden rendszertelenségtől. E tulajdonságok a rendkívüli kellemes hangzással egyetemben avatják a nyelvet a miben majdnem mű, vagy mesterkelt — a sokat óhajtott nemzetközi érintkező nyelvvé.

Nekünk magyaroknak különösen érdekünk, hogy e nyelvet minél előbb s első sorban műveljük, mert izolaltságunk s külföldön való teljes ismeretlenségünk minket egyenesen erre utalnak.

Tehát kulturális érdek mellett hazafiúi célok is vannak, amelyek minket ösztökélhetnek e rendkívül kellemes és könnyű nyelv megtanulására.

ifj. Marich Agoston.

a magyar esperantó egyesület alapító elnöke és a magyar esperantó lap szerkesztője.

Aki érdeklődik az esperantó iránt, felvilágosításért forduljon Marich Agostonhoz (Budapest, IX. Üllői ut 59.)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkort „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerüzletekben. — Ára övegenként 4.— koron.

ŐSZI ujdonságok

a legdivatosabb:

női kostüm-,

BLOUS- és

pongyola-kelmékben,

blous-selymek-,

mosó-flanellek- és

barchetekben

már megérkeztek s óriási választékban kaphatók

Ungár Lipót

divatáruházában, Nyiregyházán.

Telefon szám 63.

Futó és Sofa szőnyegekben
nagy választék.

Fehér angora

boát, muffot

meglepő szépen tisztít

Sabulya Mihály

kelmefestő-, vegyi-ruhatisztító- és
plissirozó-intézete Nyiregyházán,

Pazonyi-u. 13. Krinyi-szálló udvar.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

HLATKY-SCHLICHTER GYULA.

HIREK.

A Bessenyei körből.

A Bessenyei kör igazgató választmánya csütörtökön délután gr. Vay Gábor elnök vezetése alatt tartott ülésében foglalkozott a kör legközelebbi tennivalóival.

Első sorban a most megkezdődő művész esték programját állapította meg. A programot múlt számunkban már ismerteltük. Az abban olvasható kiváló művészi nevek és a kör eddigi művészestéinek sikerei messze földön is feltűnést keltettek. Ugy hogy más hasonló egyesületek keresik az összeköttetést a Bessenyei körrel abból a célból, hogy a Bessenyei körben otthonos művészestéket más városokban is meghonosítsák.

A másik fontos tárgy volt Balla Jenő igazgató választmányi tagnak egy régebben beadott indírványa Nyiregyházán egy nyilvános és teljes zeneiskola létesítése iránt. Az igazgató választmány magáévá tette az eszmét s egy szűkebb körű bizottságot alakított a szükséges tájékoztató adatok beszerzése és konkrét javaslat kidolgozása céljából. Az igazgató választmány elvileg megállapodott abban, hogy a létesítendő zeneiskolában lehetőleg helybeli, vagy itteni származású okleveles tanerők alkalmaztassanak.

Behatóan foglalkozott az igazgató választmány a szabad lyceális szakosztály javaslatával a szabad lyceum működésének megkezdésére vonatkozólag. A javaslatot dr. Vietorisz József szakosztályi elnök dolgozta ki és terjesztette elő. A javaslat szerint a szabad lyceum, vagy is az iskolán kívüli oktatás három irányban fejtené ki működését. Egyik és legsürgősebb, egyszersmind leghamarabb megvalósítható: az analfabéták oktatása. Ez az elemi iskolai tanítók igénybevételével történne, akiket ezért a kör tiszteletdíjban részesítené s a tanítás eredményének ellenőrzését a kör megbízottai látják el. A második: ismeretterjesztő előadások tartása felnőttek számára erre a célra felkérendő előadók által. Az előadások látogatása díjtalan lenne. Végül a harmadik: a kör tagjai számára mérőkélt belépő díj mellett rendezendő irodalmi és tudományos esték. Ugy az ismeretterjesztő előadások, mint az irodalmi esték lehetőleg vetített képek és kísérletek által tételnének érdekesebbé és vonzókká.

Az igazgató választmány örömmel fogadta a tervezetet s a részletes program kidolgozására egy négy tagú küldöttséget alakított, felhatalmazván arra, hogy az analfabéták oktatására vonatkozólag a kezdeményező lépéseket is megtegye.

Képviselői gyűlés volt tegnap a városnáb melynek legfőbb tárgyát a városháza nagytermének a megye közgyűlései számára való átengedése és a vele kapcsolatos félreértések megszüntetése képezte. Ezzel a tárggyal lapunk más helyén foglalkozunk. Másik fontos tárgy volt az Osztrák-Magyar Bank által létesíteni kívánt fiók intézet részére a Széchényi-uton egy városi telek eladása. Határozatot azonban a tagok elégtelen száma miatt csak 30 nap múlva hozhatnak. Tudomásul vették ezeken kívül egy csomó határozatnak törvényhatóságilag való jóváhagyását.

A polgári olvasó kör már jeltett házi-estélyét f. hó 21-én rendezti saját helyiségeiben. A meghívókat most bocsátották ki és a tapasztalt érdeklődés biztosítja a sikert.

Kinevezés. A debreceni ítélőtábla elnöke dr. Nagy Elemér nyiregyházi törvényszéki díjtalan gyakornokot joggyakornokká kinevezte.

Irodalmi pályázat. A nyiregyházai Bessenyei kör a Bleuer Róza féle alapítványból pályázatot hirdet Petőfi Sándor családi világra vonatkozó lyrai költeményre. A pályadíj 100 kor. Az idegen kézzel írott, jellegű levelekkel ellátott pályaművek az 1909 évi jan. 15-éig dr. Popini Albert főtitkár címére küldendők be.

Gazdatiszti nagygyűlés. A Gyakorlati Gazdatisztek Országos Egyesülete (Bpest VII. Rákóczi u. 86.) értesíti a szabolcsmegyei kartársakat, hogy a gazdatiszti kötelező nyugdíj, és az állás közvetítés országos rendezése ügyében nagygyűlést tart, december első felében. A jelentkezéseket már most kéri beküldeni, hogy az előintézkedéseket megtehesse.

A Bessenyei kör igazgató választmánya a következőket választotta be új tagokul az igazgatóságba: Dr. Dohnál József, Eltscher Simon, dr. Hoffmann Mór, Kauszay Ödön, dr. Korányi Endre, Kovács Győző, Ruhman Andor, Sipos Béla.

A Bessenyei kör folyó hó 17-ikén, kedden este fél 8 órakor a Korooa szálló dísztermében tartja meg ez évi első estélyét, a Műsor I. 1. F. Mendelssohn: Hegedü-koncert E-moll Op. 64. a) Allegro molto appassionato. b) Andante. c) Allegro molto vivace. Hegedün előadja: Vecsey Ferenc. 2. a) Salvator Rosa: Come raggio di sol b) Weber: Heimlicher Liebe Pein. c) Brahms: Das Mädchen spricirt. d) Grieg: Guten Morgen. e) Strauss: Winterliebe. Énekl: Marschalkó Rózi urhölgy. 3. I. sz. Bach: Ciaconna. Hegedün előadja: Vecsey Ferenc. 4. Zách Klára. Melodráma Szövegét írta: Arany János. Zenéjét szerezte Lányi Ernő. Előadja: Ifj. Lányi Ernő. Zongorán kíséri Lányi Ernő. II. 1. a) Handei: Laghetto. b) Juon: Romanc. c) Dvorak: Humoresk. d) Händler--Thomson: Passacaglia. Hegedün előadja: Vecsey Ferenc. 2. Lányi Ernő: a) A hajnali csillaghoz. b) Halott asszony. c) Üllői uti fák. Énekl: Marschalkó Rózi urhölgy. 3. Paganini: God save the king (Variációk az angol himnuszról. Hegedün előadja: Vecsey Ferenc. Zongorakíséret; Dienzl Oszkár és Lányi Ernő. A műsor egyes számai alatt a terem ajtait zárva tartja a rendezőség.

A nyiregyházi pincérek „Jó barátok asztaltársasága” ezelőtt 14 nappal elhatározta, hogy 10 szegény sorsu gyermeket valláskülömbőség nélkül felruházz. Tegnap összejövetelnél egyhangulag jóvá hagyták azon javaslatot, hogy december 21-én ünnepség keretében fogják át adni a ruhákat. Ezen asztaltársaság alig 1 éve áll fenn és már is több ízben tett tanuságot a humánus működéséről, dacára annak, hogy alig egynéhány rendes és pártoló tagból áll.

A nyiregyházi ipartestület f. hó 15-éig veszi tudomásul az építőipariszakrajz, ipari, számtan és üzleti fogalmazás elsajátítása céljaiból rendezett tanfolyamukra a jelentkezést.

Az ipartestületek országos szövetsége vasárnap kongresszust tartott Budapesten, melyen városunkból Pivnyik András, Hunyadi László és Pissz r János vett részt. A kongresszus az ipartörvény javaslatával és a béteggéelyezéssel foglalkozott.

Korlátozás. A Szerbiával való háboru egyre veszt valószínűségéből, de azért a mezőgazdaságban már is érezhetjük kártókonyságát. A kormány ugyanis figyelmeztette Szabolcsmegyei hatóságait, gazdasági és kereskedelmi köreit, hogy a hadiszükségletek kivételére vonatkozó tilalom a lovakra is vonatkozik, tehát szerbiai és montenegrói lakosoknak azok el nem adhatók.

Saját gyártmányu glase
bőrkeztük 2 K 40 fill.

MELLFÜZŐKET (Miedert) mértékszerint jótállással készít

Blumberg József keztü-, kötszer- és tűzőkészítő

Nyiregyházán, Városház-tér 2. (R. k. Parochia épület.)

Feloldás. A sertésvész miatt Nyiregyháza nézve elrendelt zárlatot a hatóság feloldotta.

Belktatás. Okolicsányi Dezsőt, a kisvárdai járás új főszolgabíróját e hó 9-én iktatták be ünnepélyesen. Az új főszolgabíró elé Pátróháza küldöttség ment, melynek szónokája Tresztyanszki Dezső plébános volt. Kisvárdán az állomáson Szalánczy Bertalan igen szép beszédben üdvözölte az ünnepelet, melyet Okolicsányi meghatottan köszönt meg. Ezután lovas bandérium vezetésével elindult a mintegy 100 fogatból álló menet. Az új főszolgabíró Szalánczy Bertalan négyes fogatán foglalt helyet, amely a község háza kapujában állott meg, ahol Kastal Ferencz főbíró üdvözölte. A község házában fogadta Okolicsányi a különféle hatóságok küldöttségeit. Délután a nagyvendéglőben 250 terítékű bankett volt, melyen számos felkészített hangzott el.

Az első teadélután. A vasárnap rendezett teadélután nem csak azért volt első, mert ebben az évadban először rendezték, hanem azért is, mert az ott uralkodott kedélyesség, és a műkedvelők mesterkeletlen játéka valóban első rangú mulatsággá avaták. Először Radó Endrő tanár mutatkozott be zongora játékkal, ügyes zongorista és kedves megjelenésű ember. Eckerdt Ilonka műdalokat énekelt. Mondanunk se kell, hogy ő most is a régi jó volt. Kapott is tapsot eleget. A kíséretül szolgáló zongorajátékot külön is kiemeljük, melyivel Eckerdt Irénke remekelt. Orbán Margitka jó szavallónak bizonyult és ügyesen választotta meg a versét. A leány egyesület valóban hézagpótló összejöveteleket honosított meg teadélutánjaival.

Megnyitás. Mult heti számunkban megírtuk, hogy a dombrádi nagyvendéglőt e hó 15-én fogják ünnepélyesen megnyitni. Közbe jött akadályok miatt ez azonban későbbre halasztatott.

Menetrend módosítás. A „Szabolcs” tekintetes szerkesztőségének Nyiregyháza Sziveskedjék becses lapjában az utazó közönség érdekében a következő közleményt megjelentetni: Menetrend módosítás a szatmár-mátészalkai és nyiregyházi-mátészalkai h. é. vasutakra 1908 november 15-ével. A magyar királyi államvasutak debreczeni üzletvezetőségétől vett értesítés szerint 1908. november 15-ével Szatmár-Németi és Nyiregyháza között Mátészalkán át két közvetlen vonat helyeztetik forgalomba. Ugyanis a szatmár-mátészalkai vonalon 6201. és 6202. számok alatt egy új személyvonatpár fog közlekedni. Ezek a vonatok a nyiregyháza-mátészalkai vonal 5112. és 5113. sz. vegyes vonatainak menetrendjének módosítása által ekként hozattak Mátészalkán csatlakozásba, hogy az 5112. sz. vonattal Nyiregyházáról reggel 7 óra 30 perckor indulva az új 6201. sz. vonattal délután 1 óra 05 perckor érkezhetünk Szatmár-Németibe; míg ellenkező irányban a 6202. sz. vonattal Szatmár-Németiről délután 2 óra 30 perckor indulva, az 5113. sz. vonattal este 7 óra 10 perckor érünk Nyiregyházára. Ezzel a módosítással kapcsolatban a szatmár-mátészalkai vonalon a 6211. sz. vegyesvonat későbbben, az az reggel 5 óra 57 perckor, fog Mátészalkáról indulni és a jelenlegi 5 óra 55 perc helyett reggel 8 óra 18 perckor fog érkezni Szatmár-Németibe, a 6213. sz. vegyesvonat pedig menetben 2 perccel későbbre fektettetett.

Gyomorvajokat és minden oly bajt, mely erjedéssel van egybekötve, leggyorsabban és

legbiztosabban a teljesen ártalmatlan „Sirelin-Roche” gyógyítja, mely a búkkfakátrány rég elismert gyógyhatásait tartalmazza annak kellemetlen íze nélkül. Méregtelen, nem izgató és jóízű. A gyógyszerárakban kapható.

„A háziorvos” címmel a, fővárosban kiváló orvosi szak tekintélyek közreműködésével Dr. Fürst Zsigmond szerkesztésében hónaponta megjelenő népszerű egészségügyi folyóirat indult meg. A lap az egyéni, családi és társadalmi hygiénia körében eső minden kérdéssel foglalkozik, tehát emberbaráti és kulturális missiót van hivatva teljesíteni. Első számának tartalmából következőt emeljük ki: Bevezető cikkét Dr. Beke Miksa a kiváló szakíró írta; Dr. Garlóczy Zsigmond egyet. magán tanár „A koleráról és az ellene való védekezésről”; Dr. Kovach Aladár a B. Ö. M. E. igazgató-főorvosa „Első segítség nyújtás a család körében”; Dr. Kemény Ignác ny. cs. és kir. törzsorvos „A gyermekek nemi felvilágosításáról”; Dr. Reizmann László nőorvos „A Hőszámokról”; Ronai Mihály állatorvos „A lóhusról”; Dr. Róz Béla, az elektromágneses gyógyintézet vezető orvosa „A villamosság alkalmazása a gyógyászatban” címen stb. stb. írtak nagyszerű és tanulságos cikkeket. A lap kiadótulajdonosa Molnár H. Lajos, Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy-ut 27. szám alatt van. Előfizetési ára egy évre 2 korona 40 fillér.

Menyasszonyok, vőlegények figyelmébe ajánljuk Magyarország legnagyobb ora-, ékszer-, ezüstmű üzletét, mely **Debrecenben a Löfkovits Arthur és Társa cég**, hol a legmegbízhatóbban és legolcsóbban szerezhetik be szükségletüket.

Dietrich féle tea-rumok. Cuba, gyöngy és java kávék beszerezhetők 10 százalékkal olcsóbban mint bárhol, **Hirschler Mór** fűszerkereskedőnél Nyiregyházán. Ugyanott m. kir. lőpor-, patron-, játszókártya és hegedűhur árusítás nagyban és kicsinyben.

Az új Apolló színház e héten ismét kitűnő műsorral lép közönsége elé. Szombat vasárnap és hétfőn ismét megnyitnak a kínos színház kapui s a nagyközönség bizonynyal megint egy kellemesen eltöltött óra emlékeivel fogva kedvenc szórakozóhelyét elhagyni. Rendes előadások lesznek este 8 és 9 órakor. Vasárnap d. u. 4-7-ig, óránként főhelyáru gyermek előadások. A műsor a következő pompás képekből áll. Kisipar Tinuszban gyönyörű természetes felvételek a kelet sajátságairól. A körülményes flirt. Kitűnő humoros képsorozat. A mellem. Nagyon érdekes történet a hipnotizmus köréből. Modern szellemidézés szeánszok érdekesítő jelenetekben. Egy veszedelmes krokodilus. Mutatságos história. A szép királyleány és a szörnyeteg. Az ozeregyejszaka meséiből! Gyönyörű színes látványosság. A féltékeny vőlegény. Romantikus történet, megkapó jelenetekkel. Remek színterek! Pierette talismánja. Pompás színes képsorozat. Nagyszerű lialettek! Legutolsó újdonság! Megzavart idyll kacagató, tréfás jelenetek egy érdekes légyottról. A terem és a várócsarnok fűtve van! Műsor díjtalan! Ha kellemesen akarja estjét eltölteni látogasson el az Apollóba!

A gör. kath. parochiaépület munkálatai már annyira előre haladtak állapotban vannak, hogy a napokban Wassermann Sámuel helybéli porcellán és üveg kereskedő annak

7000 koronára értékelhető üvegezését, meg fogja kezdeni.

Színház. A Bessenyei estély miatt Zilay Gyula megrövidítette itteni szereplését. Négy előadás helyett csak hármat tart a következő sorrendben, Ma este előadják a Folt amely tisztit darabot holnap a Gyermekek hétfőn pedig a Kékegér kerül előadásra. Mind a három darab iránt érdeklődik a nagy közönség, melyet csak fokoz az új tagok bemutatása és a Zilahy társulatának jó híre.

Hitszónoklat. A helybeli izr. templomban ma délelőtt tartotta meg dr. Bernstein Béla szombathelyi főrabbi, próba hitszónoklatát, aki a heti szakzából merített beszédével tanúságot tett mely vallásosságáról forró haza szeretetéről, melyek nyelvvezetőről, úgy hogy ez eddig szerepelt próbahitszónoklat között ha nem tévedünk a legelső közzé sorozunk.

A borfogyasztók figyelmébe. Nyiregyháza város képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésben elhatározta, hogy a kiknek szőlőjük nincs, vagy szőlőjük idegen határban van, ha az év folyamán saját (házi) szükségletükre szánt bormennyiségét bejelentik, a folyó 1908. október 1-től 1909. szept. 30-ig terjedő időre abban a kedvezményben részesülnek, hogy a törvényes boritaladó helyett a) 500 literig terjedő mennyiség után 10 K. b) 1000 „ „ „ „ 20 K. c) 1500 „ „ „ „ 30 K. borital-adó átalányt és ennek 20%-át, mint borfogyasztási pótagó-átalányt kötelesek fizetni. Ki e kedvezményt igényben venni kívánja, köteles a házi szükségletére szánt bormennyiségét december hó 15-éig bezárólag a városi számvevői hivatalba bejelenteni.

A kik e kedvezményt igénybe venni nem kívánják, illetőleg a bejelentést elmulasztják, azok a törvényszerű borital-adót és fogyasztási pótagót kötelesek megfizetni. A kik pedig a tényleg fogyasztandó bormennyiséget idejében egyáltalában be nem jelentik, azok jövedéki kihágást követnek el és velük szemben az 1892. évi XV. t.-cz. teljes szigorú fog alkalmaztatni.

A Szabolcsi Hitelbank igazgatósága f. hó 12-én ülést tartott, mely alkalommal az elhunyt elnök igazgató helyének betöltésével foglalkozott. Elnökévé egyhangulag Ferlicska Rudolfot választotta meg. — Az ügyvezető igazgatói állásra pedig Rónay Jenőt, aki 13 éven át a titkári és főkönyvelői állást nagy tudással és szakértelemmel töltötte be. Ezen választás az intézet részéről szerencsésnek mondható, amennyiben Rónay Jenőben az igazgatói állásba olyan egyént helyeztet, aki az intézetnél eltöltött nagy idő alatt nemcsak saját szakmájában tünt ki, hanem a pénzügy terén is hírnevet vívott ki és az intézet vezetésében is már hosszabb idő óta tövékeny részt vett s így az állás betöltését másképp elképzelni nem lehetett. — Méltóan töltötte be új állását Rónay azért is, mert korrekt férfias fellépésével társadalmi életünkben szép pozíciót vívott ki magának. — Könyvelőként ez alkalommal Csillag Nándort és Friedman Mórt, egyenlő rangban és egyforma fizetéssel választotta meg akikben ugyancsak kipróbált és tövékeny munkaerőket nyert az intézet.

Magyar nyugdíjbiztosító részvénytársaság. Augusztus 1-iki számunkban részletes hírt adtunk arról az alapításról. Az alakuló közgyűlés november 30-ra van kitűzve, amikorára a 400.000 korona részvénytőke bizonyára együtt

KINCSET TALÁLT A GAZDA

a kőbányai

száritott hizósértéstrágyában.

Minden gazdasági növénynél, de különösen

a szőlőben 100% terméstöbbletet

biztosít. Kérjen saját érdekében mielőbb közelebbi ismertetést, számtalan hiteles szakvéleményt, árajánlatot, melyekkel szívesen szolgál a:

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRITÓGYÁR
Bosányi, Schlettrumpf és Társa.

is lesz. Ez az alapítási terv minden körben rokonszenvre talált, s ha a részvény-társaság képes lesz olcsó díjakat is szabni, akkor népszerűsége is számot tarthat.

Úgy értesülünk hogy az idén fennállásának 26-ik esztendejében — különleges szép kiállítású, illusztrációban gazdag és rendkívül bő árjegyzéket ad ki az országoshírű nagy órá- és ékszerész cég: Löfkovits Arthur és Társa. Debrecenben. Bizonyára sietni fog minden érdeklődő egy példányt díjtalanul hozatni, mielőtt — amint az előre látható — a kiadás elfogy.

Ha egy asszony Schicht „szarvas” jegyű szappanával mos, s mellette egy más asszony közönséges, kemény és nehezen oldódó szappanával, a mosással az lesz előbb kész, aki Schicht „szarvas” jegyű szappanát használja. Egy év múlva a másik asszony lesz előbb kész, de fehér-műjével, mert a könnyen oldódó „szarvaszappan” kiméli a fehérműt és a színeket nem támadja meg.

Ha megbízható órára vagy jó és szép ékszerre van szükséges, és ezt jutányos áron óhajtja beszerezni, úgy forduljon bizalommal **Vrabecz** órá- és ékszerészhez (Nyiregyháza Iskola-u: 8) Javításokat pontosan, jutányosan és jótállás mellett készít.

CSARNOK.

Nem dalolok . . .

Nem dalolok én az egész, nagy világnak;
Suttogó vallomás ajkamon az ének
Nem küzködöm hírt s zajos dicsőséget
Nyájas csendességért cserébe nem kérek.
Nem szórom a kincset, mit szívemben őrzök
Köszívű emberek között szerzte-széjjel;
Hisz kevesen vannak, kik velem bánkódnak,
Vagy versenyt kacagnak szívem örömeivel.

Nem dalolok én az egész, nagy világnak;
Nem is hallszik messze vágyakból szőtt álmom
Elenyésző dalom egy csepp vér a szivből,
Rezgő harmatesepp a mosolygó virágon;
Elhangzik kis dalom s nem is várok reá
Dicséretet, tapsot; nem kap a hir szárnyra —
Többet ér nekem egy biztató, meleg szó,
Mint az elismerés fényes koronája.

Nem dalolok én az egész, nagy világnak;
Csak a drágáimnak, kikért küzdök, élek.
Ő mellettük fakad minden dal e szivből;
Ezer tarka álom, biztató remények;
Minden gondolatom az ő boldogságuk,
Bár sokszor az élet tüskés útját járom:
Ti értsetek csak meg, nektek legyek csak jó!
Egyetlen leánykám, aranyos kis párom!

Millig Gyula.

Napló kaukázusi utamról.

Irta: Hlatky-Schlichter Miklós.

Ucskuláni életünk egyhangu nyugodtságát megtörte néha egy egy érdekesebb epizód. Ilyen volt pl. mikor az effendit (mohamedán pap és tanító) meglátogattuk.

VII/30 án. délelőtt 10 óra tájban elindultunk lakásunkról. Murat, az effendi-növendék kalauzolása mellett Hüszsejnhez, az effendihez. Egy tarka szőnyegen üldögélt néhány előkelőbb, a vidékre tartozó karacsájjal, kik az aznapi nagy „bazár”, vásárra jöttek Ucskulánba. Mindnyáján teát ittak. Mikor beléptünk hozzájuk, mind felláltak és a házigazda szívélyesen üdvözölt bennünket, majd a jelenlevőkkel paroláztunk, azután leültünk a házigazda által kijelölt helyekre, a tarka szőnyegre vetett sok színű párnákra. Erre a többiek is helyet foglaltak, de a legcsodálatosabb módon. Az egyik vendég, egy fiatal gazdag karacsáj, Ibrahim guggolt, a házigazda féloldalt feküdt mi és a többiek pedig a törököknél szokásos módon, keresztbetett lábokkal, a lábunk fején ülve nyoszorogtunk. Megkezdődött a társalgás, mely hol orosz hol török, majd arabs nyelven folyt. Én mint egy született süketnéme halgattam az érthetetlen gajdolást, melyben a főszerepet Pröhle bátyám vitte. Eleinte még oltelt valahogyan az idő.

A berendezést nézegettem ez ugyan rö-

vid ideig tartott, mert a pokrócon és a párnákon kívül néhány könyv állt a kemencén 5 szög ékeskedett a falban nagy büszkén, (mivel fogast játszottak,) majd egy bus dongóban gyönyörködtem, mely a zárt ablakon törekedett a szabadba, hol a férfiak asszonyok és gyermekek csoportosan szorongtak hogy az ablakon át minket, csodálatos teremtményeket láthassanak.

Az unalom nem győzött annyira, mint az az átkozott mód, ahogy ültünk. Fájt minden tagom, a görcs huzott és a vérkeringés elállt lábaimban. Nem törődve azzal, hogy esetleg megsértem az urakat éppen ki akartam nyújtózkodni, mikor az effendi egy csodálatos szónoklatba fogott. Azt hittem hogy szid valakit, mert olyan rémesen forgatta szemét, később tudtam meg, hogy azt kívánta, hogy szerencsésen érjünk haza, mi, a tudomány harcosai. (No, ez bizonyosan rám vonatkozott.) Az egyik „kis pap”, ki egy szörnyű piszkos fehér ruhában volt, az arca pedig megerősítette Darwin bácsi elméletét, egy nagy vörös kendőt terített elibénk majd egy nagy szamovárt és egy óriási kerek tálcat hozott be, mely meg volt rakva étellel. Ez utóbbit elibénk tette és egy egy pohár teát is kaptunk.

A tálcan pedig szép sorrendben ezek voltak: egy tányéron nyárson sült juhborda, a saslik, fehér cukor, egy tányér juhsajt (pislak) és óriási fatrang kenyerek. Hozzálatunk az evéshez. Ibrahim az affendi legyintésére előrántotta bicskáját, annak fűrészhöz hasonló pengéjét megtörülte kissé viseletes zsebkendőjében, a citromot meghámozta és szeletekre vágva mindegyikünk poharába tett egy darabot, saját közüleg. (Hogy a felvágásnál a lecsepegő lé kárba ne vesszen, az operációt poharunk felett végezte, úgy hogy a citromlé csuklóján végigfutva hol a pohárba cseppent, hol a kabátujjába folyt. Lehet hogy ez adta meg a teának a kellő aromáját.)

A hus elfogyasztása után az effendi sajátközüleg marcangolta szét a pislakot és így nyújtotta nekünk át az egyes izletes falatokat. Eleinte csak mi hárman ettünk az effendivel és mikor jóllaktunk a házigazda felosztotta a maradékot és egy egy nagy forkó kenyérről együtt a vendégek elé csapta kik nagy mohósággal pusztították el a részüket. Miután lenyeltünk 8—8 pohár teát, nagy megkönnyebülésre felkeltünk és az egész társaság kíséretében megindultunk a Kurzuk partjára, hol vásár volt. Árultak itt mindenfélét: dohányt, ökröt, kecskét, lovat, sajtot, búzát, sajtészövésű posztót, medvebőrt és más mindenfélét. Vén asszonyok tökmagot árultak bizonyos rágcslási célokra. Össze vizsgálva a vásáron kiséretűnk tagjainak száma legalább 50—70 emberre növekedett, kik állandóan kísérték. A Kurzuk partján egy csodálatos szerkezet áll. Két négyszögletes deszka meg négy láncon egy a közepén felakasztott rud két végére van erősítve. Nagyon primitív mérleg.

Mikor arra mentünk éppen egy karacsáj bácsit méregetett rajta kollégája. És csodálatos pontosan! Az egyik oldalon sok volt a súly ezt akként egyenlítették ki, hogy az ut mellett heverő fojnagságú kövekből tettek néhányat a megmérendő ur mellé. Az eredményt ugyan nem vártuk meg, de valószínűleg így lett kihirdetve: „Uraságod 70 és 120 kiló között ingadozik — valószínűleg, hanem hamisak a súlyok . . . Az affendi és az ebédnél jelen voltak ezután hozzánk jöttek, hol miután jól körül nézték, rágyújtottak egy cigarettára és a legnagyobb érdeklődéssel nézegették a jegyzeteket, Bédékert és könyveket. (Az effendinek és növendékeinek tilos a dohányzás, de csak akkor ha a hivek látják. Comme chez nous. Csak más arányban). Muradnak ugylátszik izlett a szivar, mert utolsó három Médiámat kegyetlenül megkeresztelte kinszájával és elszívta.

Este 7 óra körül bucsuztak el tőlünk szívélyes kézzorításokkal.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

X. Y. Helyben. Névtelen leveleket elvől nem közlünk, személyes támadást tartalmazókat pedig éppenséggel nem.

Felhívás.

Nyiregyháza város képviselőtestülete K. 17809—1908. sz. alatt elhatározta, hogy akiknek szőlőjük nincs, vagy szőlőjük idegen hártárban van, ha az év folyamán saját (házi) szükségletükre szánt bormennyiségét bejelentik, a folyó 1908. október hó 1-től 1909. szeptember 30-ig terjedő időre abban a kedvezményben részesülnek, hogy a törvényes boritaladó helyett

a) 500 literig terjedő mennyiség után 10 K
b) 1000 „ „ „ „ „ 20 K
c) 1500 „ „ „ „ „ 30 K

boritaladó atalányt és ennek 20 százalékát, mint borfogyasztási pótdadó-átalányt kötelesek fizetni.

Kik e kedvezményt igénybe venni kívánja köteles a házi szükségletére szánt bor mennyiségét f. évi december hó 15-éig bezárólag a városi számvevői hivatalba bejelenteni.

Akik e kedvezményt igénybe venni nem kívánják, illetőleg a bejelentést elmulasztják, azok a törvényszertű boritaladót és fogyasztási pótdadót kötelesek megfizetni. — Akik pedig a tényleg fogyasztandó bor mennyiségét idejében egyáltalán be nem jelentették, azok jövedéki kihágást követnek el és velük szemben az 1892. évi XV. t.-c. teljes szigorra fog alkalmaztatni.

Nyiregyháza, 1908. november hó.

MÁJERSZKY BÉLA,
polgármester.

Ad. K. 13348/1908.

Hirdetmény.

Nyiregyháza rendezett tanácsu város 1909. évi költségvetési előirányzatai az 1886. évi XXII. t. cz. 125. §-a értelmében 1908. évi november hó 5-től november hó 20-ig terjedő 15 napon keresztül Nyiregyháza város számvevői hivatalában közszemlére kitétetnek.

Nyiregyháza, 1908. évi nov. hó 4-én.

Májerszky Béla,
polgármester.

8020/1908,

Hirdetmény kivonat.

A nyiregyházi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Tokaj-Hegyaljai takarékpénztár, továbbá Serflek Konrád végrehajthatóknak, továbbá a csatlakozott végrehajthatóknak, továbbá a csatlakozott végrehajthatóknak ifj. Héry György és neje Hubert Berta elleni végrehajtási ügyben az állábbi követelések:

1. A Tokaj-Hegyaljai takarékpénztárnak 2935 K tőke, ennek 1907. szeptember 6-tól folyó 6 százalék kamatai, 6 K 25 f, óvási, egyharmad százalék váltó-díj, 160 kor, 63 fill. eddigi, 34 kor. 35 fill.-ben ezennel megállapított árverés kérési költség, 148 kor. tőke, ennek 1907. augusztus 31-től folyó 6 százalék kamatai, 9 kor. 70 fill. óvási, egyharmad százalék váltódíj. 74 kor. 35 fillér költség, 1500 kor. tőke, ennek 1907. november 15-től folyó 6 százalék kamatai, 9 kor. 70 fill. óvási, egyharmad százalék váltódíj, 85 korona 40 fillér költség.

2. Serflek Konrádnak 2923 kor. 93 fill. tőke, ennek 1907. július 13-tól folyó 6 százalék kamatai, 160 kor. 60 fill. költség és 14088 kor. tőke, ennek 1907. július 13-tól folyó 6 százalék kamatai, 281 kor. 80 fill. eddigi, 32 kor. árverés kérési költség.

3. A Tiszalöki takarékpénztárnak 2270 kor. 92 fill. tőke, ennek 1907. október hó 20-tól folyó 6 százalék kamatai, 6 kor. 35 fill. óvási, egyharmad százalék váltódíj, 91 kor. 80 fill. költség, 434 kor. tőke, ennek 1908. február 29-től folyó 6 százalék kamatai, 79 kor. 40 fill. költség, 1483 kor. tőke, ennek 1908. január 31-től folyó 6 százalék kamatai, 98 kor. 80 fill. költség, 434 kor. tőke, ennek 1907. június 30-tól folyó 6 százalék kamatai, 6 kor. 35 fill. óvási, egyharmad százalék váltódíj, 53 kor. 30 fill. költség.

4. A gávai takarékpénztárnak 3000 kor. tőke, ennek 1907. november hó 17-től folyó 6 százalékos kamatai, 6 kor. 70 fill. óvási, egyharmad százalékos váltódíj, 95 kor. 70 fill. költség, 2200 kor. tőke, ennek 1907. november 10-től folyó 6 százalékos kamatai, 7 kor. 95 fill. óvási, egyharmad százalékos váltódíj, 106 kor. 80 fill. költség.

5. Kósa Bertalannak 1587 kor. tőke, ennek 1907. december 1-től folyó 6 százalékos kamatai, 6 kor. 20 fill. óvási, egyharmad százalékos váltódíj, 118. kor. költség.

6. Bobovszky Lajosnak 46 kor. 90 fill. tőke, 84 kor. 72 fill. költség.

7. A kisbirtokosok országos földhitelintézetének a 7000 koronás kölcsönösszeg után lejárt 598 kor. 50 fill. félévi járadék hátralék, 199 kor. 50 fill. után 1906. évi november 30-tól, 199 kor. 50 fill. után 1907. május 30-tól, 199 kor. 50 fill. után 1907. november 30-tól folyó 6 százalékos kamatai, 1 százalékos bírság, 6 kor., 2 kor. 90 fill. vegyes hátralék, 35 kor. 40 fill. költség.

8. A Nyiregyházi Takarékpénztár Egyesületének 2000 kor. tőke, ennek 1905. évi április 22-től folyó 7 százalékos kamatai, 116 kor. 20 fill. költség és a még felmerülendő költségek behajtása iránti végrehajtási ügyben az ezen kir. törvényszék területén fekvő következő ingatlanok:

1. a rakamazi 150 sz. betétben A. I. 1—10. sorszám alatt foglalt erdő, legelő, aranyos árok, vizállás és mocsárból álló ingatlan-ságból a Hirc György B. 60 sorszáma alapján 277452|36000000 részben feltüntetett hányadai 80 kor. becsértékben;

2. a rakamazi 623. számú betétben A. I. 1—3. sorszám alatt foglalt ház, udvar és szántóból álló ingatlan-ság 1292 kor. becsértékben;

3. a rakamazi 624. számú betétben A. I. 1—4. sorszám alatt foglalt ház és szántóból álló ingatlan-ság 946 kor. becsértékben;

4. a rakamazi 624. számú betétben A+I. sorszám alatt foglalt szántóból álló ingatlan-ság 911 kor. becsértékben;

5. a rakamazi 624. számú betétben A+2 sorszám alatt foglalt közös legelőbeli illetőség 113 kor. becsértékben, az 1908. évi november hó 25-én délelőtt 9 órakor és folytatólag, Rakamaz községében tartandó nyilvános árverésen becsáron alul is elfognak adni.

Az árverési feltételek a következőleg alapítatnak meg:

1. Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.
2. Az árverezni kívánók tartoznak bánom-pénzül az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

Nyiregyháza, 1908. augusztus 29.

Borbély,
kir. it. t. bír.

LICHTMANN VILMOS

cég ajánlja

Nyiregyháza, Széchenyi-tér 3. sz. saját házában épült, dúsan felszerelt gépraktárát, mindennemű különleges — **legkedveltebb** — **gazdasági gépek és gőzek** beszerzésére.

Nemkülönben: sok évi — és tekintélyes — összeköttetései folytán külön, jelzálogbanki ügyosztályt vezet ingatlanokra nyújtandó legelőnyösebb törlesztéses kölcsönök megszerzésére, birtokok eladása, parcellázása, és ilyenek bérbeadási ügyvitelére.

Sóstói villa

kis szőlőteleppel megvételre kerestetik.

Ajánlatok: **Dr. Friedl Alfred fogorvos-**

hoz, Marsalkó Lajos-féle ház
Pazonyi-utca 5. sz. intézendők.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Állandó butorkiállítás

Glück Jenő butoráruházában,
Nyiregyháza, Pazonyi-utca 10. sz

Minden vevőnek saját érdekében áll, hogy butor szükségletét addig be ne szerezze, míg a nálam lévő legnagyobb választéku, túlhalmazott mennyiségű és legszolidabb kivitelű izléses, részben saját készítményű háló, ebédlő, szalon és luxus butoraimat meg nem tekinti, mely alkalommal az igen tisztelt vevő közönség meggyőződhetik, hogy üzletem bármelyik fővárosi nagykereskedővel is a versenyt mindenkor kiállja. Cégem szolid, pontos és legjutányosabb árai folytán már eddig is a legjobb hírnévnek örvend. Hivatkozva ismét a túlhalmazott raktári készletre, mely alkalommal az összes raktáron lévő butoraimat

bámulatos olcsó áron árusítom
míg a jelenlegi készletem tart.

Teljes tisztelettel

Glück Jenő.

A réz-, vas- és hajlitott fabutort gyári árban árusítom.

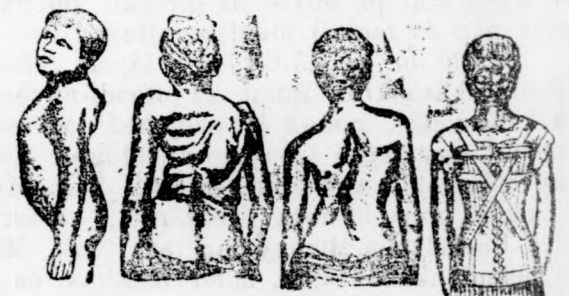
Aki tudja, hogy házi használatra új padlófém létezik, mely két óra alatt csontkeménnyé szárad az csak a mosható törvényileg védett **Eisenstädter Testvérek féle**

EGLASINE padlófém máztt fogja használni, mely a következő színekben, u. m.: 1. sz. világos-sárga, 2. sz. barnás-sárga, és 3. sz. mahagóni-barna színben kerül forgalomba, és melybel **1 kiló 14 négyszög méter felület bemázolására elegendő.**

Az Eglasine előnye az eddig használatban volt padlófém máztrak fölött elsősorban az, hogy szagtalan, másodsorban pedig, míg az eddigiek hosszú ideig száradván, tapadásosok voltak, és így a port, piszkot is magukhoz vonták, addig az Eglasine gyorsan szárad és keménysége mellett sem törékeny, hanem megtartja rugékonyságát az idővelőtti kopással szemben. Az Eglasine az 1902. évi londoni nemzetközi kiállításon **legfelsőbb kitüntetést** nyerte. — Raktár Nyiregyháza:

Hibján Sámuel utódainál.

Anyák, óvjátok gyermekeiteket a hátgerinczelgömbüléstől!
Nincs többé elgörbült test!!

Ha az én utól nem ért, a legismertebb orvosok által ajánlott orthopad-támasztó fűzőmet használja. **Mesésen könnyű és hygienikus. Vattázás nélkül elföldi az egész elgömbülést.** Ferdenövésre hajló iskolás gyermekeknek nélkülözhetetlen mentő és ovóeszköz! 30 éve fennálló testgyógyászati műintézetemben a legtekélyesebb technikai kivitelben és mérsékelt árak mellett készülnek. — Továbbá:

egyenestartók, járókészülékek, mulábak és műkezek, cs. és királyi szabadalmazott Keleti-féle sérvkötők, haskötők.

Uj!! Gummi-görcsérharisnyák varrat nélkül, valamint a betegápoláshoz szükséges eszközök. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Keleti J. orvos-sebészeti műszer-
kötszer-gyáros.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. sz.

Telefon 19.

Mandi Emil szénraktára.

Nyílt egész fuvarokban, avagy
a raktáramban átvéve

100 kg. Porosz szalon-sz. 4.—K
100 „ „ téglabrikett 4.—K
100 „ Tatai tojás-brikett 3.40K
100 „ Királdi-szén 2.40K
100 „ Vágott fa 2.40K

500 kilogrammnál kisebb té-
telek zsákolva 20 fillérrel ma-
gasabb árban.

Valódi Perzsa és Smirna szőnyegek

szoba összekötők, táskák, Caramenie függönyök
óriási választékban kaphatók és megtekinthetők
november hó 15-ig

HOFFMANN ARTHUR butorraktárában

Dr. Zinner Samu ügyvédi iro- dáját Széchenyi-tér 8. sz., Man- del Emil-féle házba helyezte.

Dr. Zinner Samu ügyvédi iro-
dáját Széchenyi-tér 8. sz., Man-
del Emil-féle házba helyezte.

Szőlő oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen
és bérmentve küldöm meg aki címét tudatja.
Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni
nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.
Gyökerez oltványokból, amerikai és európai
sima és gyökerez vesszőkből, a világhírű
„Delawaré”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olesó ár és pontos kiszolgálás.
Szücs Sándor fia szőlőtelepe
Bihardiószeg

SIRKÖVEK

mindenféle alakban és nagyságban
legolcsóbb árak

mellett kaphatók:

FÜHRER ZSIGMOND FIAINÁL

Nyiregyházán,

Vármegyeház-utca 5-ödik szám.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leg gondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehérneműt!
Megtakarít fáradságot és veszélyeséget
kiméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

Sirkövek

tíz százalékkal
olcsóbb
mint bárhol.

Nyiregyháza,
Kótaji-utca 5. szám.

Hirdetések

jutányosan fevéte-
nek a kiadóhivata-
ban.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Vas és réz butorok nagy választékban.

Szabolcsvármegye legnagyobb butoráruháza

Nyiregyházán, a Törvényszék mellett

Raktáron tartok a legmodernebb
stilü ebédlő és háló szobákat, saját
készítményű kárpitozott butorokat,
ugymint ebédlő divánok és salon gar-
niturákat a legújabb kivitelben és leg-
jobb minőségben jutányos árak és
pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve.
vagyok

Kiváló tisztelettel

Lefkovits Zsigmond.

Jó karban lévő Strobl Fri-
gyes-féle zongora Nádor-utca
9. számú házban kiadó.

Használt tölgyfa

hordók

minden nagyságban és gesztenyefa
transport-hordók jó állapotban

jutányos áron eladók
Wolf Lipót Fiai cégnél

Kismartonban, Sopron m.

Lichtenberg Jakab

legnagyobb cipőraktára

Nyiregyházán.

(R. kath. parokhia sarok.)

Mértékutáni megrendelések gyorsan fogantatnak.

Aki olcsón akarja őszi láb-
béli szükségletét beszerezni és
hiányát érzi női, férfi- és gyer-
mek cipőknek, avagy férfi- és
gyermek csizmáknak, forduljon
bizalommal hozzám és előre is
biztosíthatom, hogy szolid árak
mellett, pontosan és elsősorú
készítményekkel fogom kiszol-
gálni. Vidéki megrendelések
pontosan eszközöltetnek.

Magamat a n. é. közönség jóakara-
tába ajánlva, vagyok tisztelettel

Lichtenberg Jakab.

Telefon :
Főüzlet: 140

Telefon :
Nyomda: 182

Piringer J. Utóda (Borbély Béla)
könyvnyomdája, könyv- és papirkereske-
dése és könyvkötészete
Nyiregyháza, Városház-épület

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően, mo-
derni berendezett **könyvnyomdáját**, mo-
minden e szakba vágó munkák elkészítésére.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!
Könyvkötészetét, hol jó munka ol-
csón készül. **Irodaszertáráját**,
mely friss árukkal lett most ellátva.
Nagy forgalom! Kevés haszon!

Telefon :
Nyomda: 182

Telefon :
Főüzlet: 140

GUTTMANN HENRIK

divatáru üzlete

Nyiregyháza.

Van szerencsém a mélyen tisztelt vevőim-
mel közölni, hogy az őszi szövetek
uri öltönyökre nagy mennyiségben a
legújabb mintájú és legjobb minőségben
megérkeztek, melynek megtekintésére
tisztelt vevőimet meghívom.

Kiváló tisztelettel Guttman Henrik.

Az őszi idényre már megérkeztek

KREISLER SIMON

divat és kézműáru üzletébe Nyiregyháza
a legújabb kosztüm-kelmék, flanelek, loden-kelmék,
mosóbarchetek.

Raktáron tartok valódi cérna, da-
mast, gradli és schiffon vásznakot.

A legújabb
angol gyapju kelmék uri- és fiú öltönyökre
nagy választékban.

Továbbá ajánlom kizárólagos szőnyegáru üzletemet
ahol mindennemű függönyök, asztalterítők, linoleumok, paplanok, mat-
racok, mesés olcsó árakban szerezhetők be.

Tisztelettel : **Kreisler Simon.**

Saját sajtólásu, kókuszolajból nyert
szavatoltan tiszta, legkitünőbb minőségű

„BÓNIOLO“

(Bejegyzett védjegy)

kókuszszirt árusít az
Első Magyar Kókuszdió Olajgyár
„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r. t.
Nyirbátor.

Vezérképviselő : Gansl L. és Fia Nyiregyháza

Állandó raktár
gyászkalapokban

HALMÁGYI SÁMUEL UTÓDA

Nyiregyháza és vidéke legnagyobb női divat és kalap áruháza.

Tokaji-utca 1. sz. (Főtér.)

Különféle
szőrme, muff és boa.

1908.

1908.

Az őszi és téli idényre a lelegegánsabb újdonságok megérkeztek

óriási választékban és bámulatos olcsó árak

mellett kaphatók: szőrme és plüsch kabátok, Ferenc József zsaketek 26 kor.-tól feljebb,
városi és utazó bundák, leány és gyermek felöltők minden minőségben.

Párisi modell kalapok!

Párisi modell kalapok!

Bámulatos
olcsó árak!!

A nagyérdemű hölgyközönség b. pártfogását és személyes
meggyőződését kérve vagyok kiváló tisztelettel

Halmágyi Sámuel Utóda.

Női
pongyolák.